

Sygn. akt I UK 193/15

POSTANOWIENIE

Dnia 29 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z powództwa J. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.
o rentę socjalną,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 29 lutego 2016 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 27 listopada 2014 r., sygn. akt III AUa [...],

I odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,
II przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] na rzecz adwokat A. R. kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem i 60/100) zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Ubezpieczona J. K. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Ł. z dnia 27 listopada 2014 r. W pkt I tego rozstrzygnięcia oddalono jej apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 28 listopada 2012 r., oddalającego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 6 października 2008 r. o odmowie przyznania prawa do renty socjalnej.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej umotywowawała jej oczywistą zasadnością. Zdaniem ubezpieczonej wynika ona z porównania treści zaskarżonego wyroku z podniesionymi podstawami skargi kasacyjnej. W ocenie

skarżącej Sądy obu instancji dokonały oceny zdolności do pracy z pominięciem, że niezdolność ta powinna zostać odniesiona do każdego zatrudnienia w innych warunkach niż specjalnie stworzone na stanowiskach pracy odpowiednio przystosowanych do stopnia i charakteru naruszenia sprawności organizmu. Według ubezpieczonej sąd powinien zbadać przede wszystkim obiektywną możliwość podjęcia przez nią pracy na stanowisku szwaczki, przy uwzględnieniu jej schorzeń. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej ma również wynikać z niedopuszczenia przez Sąd drugiej instancji opinii z zespołu biegłych. W ocenie skarżącej stwierdzenie naruszeń przepisów prawa nie wymaga jakichkolwiek szerszych zabiegów interpretacyjnych, wynika bowiem z porównania ustalonego przez Sąd odwoławczy stanu faktycznego z treścią jednoznacznie brzmiącej normy prawnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nie można podzielić zapatrywania ubezpieczonej, że w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Kategoria prawna, do której odwołuje się wnioskodawczyni, została wyznaczona niedookreślonym zwrotem. Powszechnie przyjmuje się, że oczywista trafności skargi kasacyjnej ma miejsce wówczas, jeśli dla przeciętnego prawnika, jest ona niewątpliwa, z góry widoczna, bez potrzeby głębszej analizy stosunku prawnego oraz bez sprawdzania i oceny dowodów. Zapatrywanie to powinno wystąpić już w trakcie przedsądu, czyli wstępnego badania skargi kasacyjnej, gdyż na tym etapie procedowania rolą Sadu Najwyższego nie jest szczegółowe badanie zgłoszonych podstaw zaskarżenia.

Przyczyna przyjęcia skargi kasacyjnej, podniesiona przez ubezpieczoną, polega na polemice z ustaleniami faktycznymi Sądu drugiej instancji, które oparte zostały na zbieżnych konkluzjach biegłych (różnych specjalności). Skarżąca przeciwstawia schorzenia, na które cierpi i ich konsekwencje definicji całkowitej niezdolności do pracy, dezawuuując w ten sposób stanowisko wyrażone przez biegłych sądowych. Zabieg ten, oceniany obiektywną miarą, nie może świadczyć, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W przeciwnym razie, w każdym przypadku, gdy ubezpieczony byłby niezadowolony z opinii biegłych, doszłoby do „oczywistego” naruszenia prawa, co ze zrozumiałych przyczyn jest wykluczone.

Podobnie należy ocenić wątek procesowy, mający świadczyć o ziszczeniu się przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Zarzut niedopuszczenia dowodu z opinii zespołu biegłych (ewentualnie opinii instytutu), nierozpoznania wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej biegłego otolaryngologa, czy niedopuszczenie dowodu z opinii biegłego psychiatry, w kontekście przepisów regulujących korzystanie przez sąd z opinii biegłych, niekoniecznie świadczy o oczywistości naruszenia przepisów postępowania. Sądowi rozpoznającemu spór „medyczny” przyznano pewną autonomię. Podyktowana jest ona potrzebą osiągnięcia kompromisu między wyjaśnieniem stanu faktycznego miarodajnego dla rozstrzygnięcia a postulatem sprawności procedowania. W rezultacie w zindywidualizowanych okolicznościach sąd decyduje o potrzebie zasięgnięcia wiadomości specjalnych. Nie jest zatem tak, co wydaje się sądzić ubezpieczona, że skorzystanie z opinii biegłych podyktowane jest wyłącznie wnioskiem stron (a szczególnie stanowiskiem strony niezadowolonej z poprzedniej opinii). Normatywną projekcję tej zasady procedowania można odnaleźć w art. 278 § 1 k.p.c., art. 285 § 2 k.p.c. i art. 286 k.p.c. We wszystkich wymienionych przepisach prawodawca postuluje się trybem warunkowym – sąd może. Nie oznacza to rzecz jasna dowolności działania sądu, co znalazło wyraz w orzecznictwie Sądu Najwyższego przywołanym w skardze kasacyjnej, nie mniej z pozycji wyznaczonej przez art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., spostrzeżenie to utrudnia wykazanie, że podstawy skargi kasacyjnej są oczywiście uzasadnione. Analizując skargę kasacyjną wniesioną w niniejszej sprawie, a przede wszystkim konfrontując ją z przebiegiem postępowania trwającym od 2008 r., zdaniem Sądu Najwyższego nie można uznać, że ziściła się przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W sprawie nie występuje również istotne zagadnienie prawne, wymagające wyjaśnienia, nie ma też potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności (nie stwierdzono także nieważności postępowania). W rezultacie orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącej w postępowaniu kasacyjnym z urzędu orzeczono na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze w związku z § 2 ust. 3, § 12 ust. 2 i § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w

sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 461).

I.n